

TFRS 4

SİGORTA SÖZLEŞMELERİ

GÜNCELLEMELER ve YÜRÜRLÜK TARİHLERİ

- “TFRS 4 Sigorta Sözleşmeleri” Standardı 31/12/2005 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için uygulanmak üzere ilk olarak 25/03/2006 tarih ve 26119 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- Söz konusu Standart, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla;
 1. 15/07/2007 tarih ve 26583 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 48 sıra no’lu,
 2. 15/07/2007 tarih ve 26583 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 64 sıra no’lu,
 3. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 66 sıra no’lu,
 4. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 71 sıra no’lu,
 5. 13/08/2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 74 sıra no’lu,
 6. 13/05/2009 tarih ve 27227 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 152 sıra no’lu,
 7. 27/04/2010 tarih ve 27564 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 175 sıra no’lu,
 8. 20/03/2011 tarih ve 27880 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 211 sıra no’lu

Tebliğler aracılığıyla güncellenmiştir.

- doğrudan TFRS 4 tarafından, ikinci değişiklik ise Standartta “PB (Para Birimi) ve YTL” şeklinde geçen ibarelerin “TL” olarak değiştirilmesine ilişkin olup, 31/12/2006 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Üçüncü ve dördüncü değişiklikler yeni yayımlanan TMS 1 tarafından yapılmış olup, bu değişiklikler esas itibarıyla 31/12/2008 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir. Yeni TMS 1’in erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır. Erken uygulanma durumunda ilgili değişiklikler 31/12/2007 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Birinci, beşinci, altıncı ve yedinci değişiklikler ise doğrudan TFRS 4 tarafından yapılmış olup, birinci değişiklik 31/12/2006, beşinci değişiklik 31/12/2007, altıncı değişiklik ise 31/12/2008, yedinci değişiklik 31/12/2012 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- Sekizinci değişiklik ise yeni yayımlanan TFRS 9 tarafından yapılmış olup, esas itibarıyla 31/12/12 tarihinden sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.
- **Yukarıda yer verilen Tebliğlerin erken uygulanma imkânı da bulunduğundan, bu kitapta TFRS 4’ün ilgili Tebliğlere göre düzeltilmiş son şekli yer almaktadır. Standardı bu şekilde uygulamayı tercih etmeyen işletmeler, TFRS 4’ün bu değişiklikler öncesindeki şekline Kurulumuzun resmi internet sitesinden (www.tmsk.org.tr) ve ilgili resmi gazetelerden (rega.basbakanlik.gov.tr) ulaşabilirler.**

Türkiye Finansal Raporlama Standardı 4 (TFRS 4) Sigorta Sözleşmeleri

Amaç

1. Bu TFRS'nin amacı; Kurul, sigorta sözleşmelerine ilişkin projesinin 2 nci bölümünü tamamlayana kadar, sigorta sözleşmesi düzenleyen herhangi bir işletmenin (bu TFRS'de sigortacı olarak tanımlanan) sigorta sözleşmelerine ilişkin finansal raporlamasını belirlemektir. Bu TFRS, özellikle aşağıdaki hususları gerekli kılar:
 - (a) Sigorta sözleşmeleri muhasebesine ilişkin sigortacıların yapması gereken sınırlı sayıdaki iyileştirmeleri.
 - (b) Sigortacının finansal tablolarındaki sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan tutarları belirleyen ve açıklayan ve sigorta sözleşmelerinden doğan gelecekteki nakit akımlarının tutarını, zamanlamasını ve belirsizliğini bu finansal raporların kullanıcılarının anlamasına yardımcı olan açıklamaları.

Kapsam

2. İşletme, bu TFRS'yi aşağıdakilere uygular:
 - (a) Düzenlediği sigorta sözleşmeleri (reasürans sözleşmeleri dahil) ve aldığı reasürans sözleşmelerine.
 - (b) İhraç ettiği isteğe bağlı katılım özellikli finansal araçlara (bakınız: 35 inci Paragraf). "TFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar" Standardı, bu tür özelliklere sahip olanlar da dahil, finansal araçlara ilişkin açıklama yapılmasını gerekli kılar.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün 3 üncü Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

3. Bu TFRS, 45 inci maddedeki geçiş hükümleri haricinde, sigortacılar tarafından elde tutulan finansal varlıkların ve sigortacılar tarafından ihraç edilen finansal borçların muhasebeleştirilmesi gibi sigortacıların diğer muhasebe konularına değinmez (bakınız: TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum, TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme ve TFRS 7).

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete'de ve 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standartlarını (2010 ve 2011 versiyonlarını) Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4'ün 3 üncü Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

3. Bu TFRS, 45 inci Paragraftaki geçiş hükümleri haricinde, sigortacılar tarafından elde tutulan finansal varlıkların ve sigortacılar tarafından ihraç edilen finansal borçların muhasebeleştirilmesi gibi sigortacıların diğer muhasebe konularına değinmez (bakınız: "TMS 32 Finansal Araçlar: Sunum", "TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme", TFRS 7 ve "TFRS 9 Finansal Araçlar").
4. İşletme bu TFRS'yi aşağıdakilere uygulamaz:
 - (a) Üretici, aracı veya perakendeci tarafından doğrudan ihraç edilen ürün sertifikaları (bakınız: "TMS 18 Hasılat" ile "TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar" Standartları).
 - (b) İşverenin çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki varlık ve borçları (bakınız: TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar ve TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler) ile tanımlanmış fayda emeklilik planlarında ifade edilmiş emeklilik fayda yükümlülükleri (bakınız: TMS 26 Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama)."
 - (c) Finansal olmayan bir kalemin kullanım hakkı veya gelecekteki kullanım koşuluna bağlı olan, sözleşmeye dayalı hak veya yükümlülükler (örneğin bazı lisans ücretleri, telif hakları, koşullu kira ödemeleri ve benzer kalemler) ile bir finansal kiralama işleminde yer alan, kiracının garanti edilen kalıntı değeri (bakınız: TMS 17 Kiralama İşlemleri, TMS 18 Hasılat ve TMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar),

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün 4 üncü Paragrafının (d) bendini aşağıdaki şekilde uygular]

- (d) Finansal garanti sözleşmeleri ihraç edenin bu tür sözleşmeleri bir sigorta sözleşmesi olarak kabul edildiğini açık bir şekilde önceden belirtilmemiş ve sigorta sözleşmelerine uygulanabilir muhasebe kullanılmamış olduğu durumda, ihraç eden bu tür finansal garanti sözleşmelerine ya TMS 39, TMS 32 ve TFRS 7'nin ya da bu Standardın uygulanmasını seçebilir. İhraç eden bu seçimi sözleşme bazında yapabilir, fakat hiçbir sözleşmeye ilişkin seçimini sonradan değiştiremez.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4'ün 4 üncü Paragrafının (d) bendini aşağıdaki şekilde uygular]

- (d) Finansal garanti sözleşmeleri ihraç edenin bu tür sözleşmeleri bir sigorta sözleşmesi olarak kabul edildiğini açık bir şekilde önceden belirtilmemiş ve sigorta sözleşmelerine uygulanabilir muhasebe kullanılmamış olduğu durumda, ihraç eden bu tür finansal garanti sözleşmelerine ya TMS 32, TFRS 7 ve TFRS 9 ya da bu Standardın uygulanmasını seçebilir. İhraç eden bu seçimi sözleşme bazında yapabilir, fakat hiçbir sözleşmeye ilişkin seçimini sonradan değiştiremez.
- (e) İşletme birleşmesinde borç veya alacakların koşulluğu durumu (bakınız: TFRS 3 İşletme Birleşmeleri)
- (f) İşletmenin taraf olduğu doğrudan sigorta sözleşmeleri (yani, işletmenin sigortalı olduğu doğrudan sigorta sözleşmeleri). Ancak, sedan işletme, bu TFRS' yi reasürans sözleşmelerine uygular.
5. Kullanım kolaylığı için, bu TFRS, hukuken veya denetim açısından sigortacı kabul edilsin edilmesin, sigorta sözleşmesi düzenleyen her işletmeyi sigortacı olarak tanımlar.
6. Reasürans sözleşmesi sigorta sözleşmesinin bir türüdür. Dolayısıyla, bu TFRS içindeki sigorta sözleşmelerine ilişkin bütün düzenlemeler aynı zamanda reasürans sözleşmelerine de uygulanır.

Melez bir üründe saklı türev ürünler

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün 7 nci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

7. TMS 39, işletmenin, melez bir üründe saklı türev ürünlerini ana sözleşmeden ayırıp gerçeğe uygun değeri ile ölçmesini ve bunların gerçeğe uygun değerlerindeki değişiklikleri kâr veya zarara dahil etmesini gerekli kılar. TMS 39, melez bir üründe saklı türev ürünün kendisi bir sigorta sözleşmesi olmadıkça, sigorta sözleşmesi içindeki melez bir üründe saklı türev ürünlerine uygulanır.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4'ün 7 nci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

7. TFRS 9, işletmenin, melez bir üründe saklı türev ürünlerini ana sözleşmeden ayırıp gerçeğe uygun değeri ile ölçmesini ve bunların gerçeğe uygun değerlerindeki değişiklikleri kâr veya zarara dahil etmesini gerekli kılar. TFRS 9, melez bir üründe saklı türev ürünün kendisi bir sigorta sözleşmesi olmadıkça, sigorta sözleşmesi içindeki melez bir üründe saklı türev ürünlerine uygulanır.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün 8 inci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

8. TMS 39'daki düzenlemenin bir istisnası olarak; sigortacının, uygulanacak fiyat, ana sigorta borcunun defter değerinden farklı bile olsa, sabit bir tutar (veya sabit bir tutara veya bir faiz oranına dayalı tutar) karşılığında sigortalının sigorta sözleşmesinden iştirah edilmesine olanak veren bir sözleşmenin opsiyonunu ayırıştırmasına ve gerçeğe uygun değerden ölçmesine gerek yoktur. Bununla birlikte, sigorta iştirah tutarının sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan bir değişken veya bir finansal değişkendeki (bir hisse senedi veya mal fiyatı veya endeks gibi) farklılığa göre değişmesi durumunda, TMS 39'daki düzenleme, sigorta sözleşmesi içinde saklı nakit iştirah ya da satış opsiyonuna da uygulanır. Ayrıca, sigortalının nakit iştirah ya da satış opsiyonunu kullanma ihtimalinin bu tür bir değişkende meydana gelen bir değişiklik tarafından harekete geçirilmesi durumunda, yine bu düzenleme uygulanır (örneğin borsa endeksinin belirli bir seviyeye ulaşması durumunda kullanılacak bir satım opsiyonu).

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 *Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün 8 inci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular*]

8. TFRS 9’daki düzenlemenin bir istisnası olarak; sigortacının, uygulanacak fiyat, ana sigorta borcunun defter değerinden farklı bile olsa, sabit bir tutar (veya sabit bir tutara veya bir faiz oranına dayalı tutar) karşılığında sigortalının sigorta sözleşmesinden iştirah edilmesine olanak veren bir sözleşmenin opsiyonunu ayrıştırmaya ve gerçeğe uygun değerden ölçmesine gerek yoktur. Bununla birlikte, sigorta iştirah tutarının sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan bir değişken veya bir finansal değişkendir (bir hisse senedi veya mal fiyatı veya endeks gibi) farklılığa göre değişmesi durumunda, TFRS 9’daki düzenleme, sigorta sözleşmesi içinde saklı nakit iştirah ya da satış opsiyonuna da uygulanır. Ayrıca, sigortalının nakit iştirah ya da satış opsiyonunu kullanma ihtimalinin bu tür bir değişkendir meydana gelen bir değişiklik tarafından harekete geçirilmesi durumunda, yine bu düzenleme uygulanır (örneğin borsa endeksinin belirli bir seviyeye ulaşması durumunda kullanılacak bir satım opsiyonu).
9. 8 inci Paragraf isteğe bağlı katılım özelliği içeren finansal araçlardan iştirah etme opsiyonlarına da aynen uygulanır.

Yaşam sigortalarının birikim unsurunun ayrıştırılması

10. Bazı sigorta sözleşmeleri hem sigorta unsuru, hem de birikim unsurunu içerir. Bazı durumlarda, sigortacıya bu unsurları ayrıştırmaya izin verilir veya sigortalı bu konuda zorunlu tutulur:
 - (a) Aşağıdaki koşulların ikisinin birden sağlanması durumunda ayrıştırma zorunludur:
 - (i) Sigortacının, birikim unsurunu (saklı tutulan her bir iştirah seçeneği dahil) ayrı olarak ölçebilmesi (yani, sigorta unsurunun dikkate alınmaması).
 - (ii) Aksi halde, sigortacının muhasebe politikalarının, birikim unsurundan kaynaklanan tüm hak ve yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesini gerektirmemesi.
 - (b) Sigortacının (a) (i)'deki gibi birikim unsurunu ayrı bir şekilde ölçebilmesi fakat muhasebe politikalarının, birikim unsurundan kaynaklanan tüm hak ve yükümlülüklerin ölçülmesinde kullanılan esaslara bakılmaksızın, anılan hak ve yükümlülüklerin muhasebeleştirilmesini gerekli kılması durumunda, ayrıştırmaya izin verilir fakat söz konusu işlem zorunlu tutulmaz.
 - (c) Sigortacının (a) (i)'deki gibi birikim unsurunu ayrı olarak ölçemediği durumlarda ayrıştırmaya izin verilmez.
11. Takip eden örnek; sigortacının muhasebe politikalarının, birikim unsurundan kaynaklanan tüm yükümlülükleri muhasebeleştirmesini gerekli kılmadığı bir duruma örnektir. Sedan işletme, reasürörden hasarlarına ilişkin tazminat almıştır; fakat buna ilişkin sözleşme sedan işletmenin, gelecek yıllarda söz konusu tazminatı geri ödemesini gerekli kılmaktadır. Söz konusu yükümlülük, birikim unsurundan kaynaklanmaktadır. Aksi halde, sedan işletmenin muhasebe politikalarının, söz konusu tazminatın, ortaya çıkan yükümlülük muhasebeleştirilmeksizin gelir olarak muhasebeleştirilmesine izin vermesi durumunda ayrıştırma işlemi gereklidir.

[Not: TFRS 9 *Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4’ün 12 nci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular*]

12. Bir sözleşmeyi ayrıştırmak için, sigortacı:
 - (a) Sigorta unsuruna bu TFRS’ yi uygular.
 - (b) Birikim unsuruna TMS 39’u uygular.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 *Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün 12 nci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular*]

12. Bir sözleşmeyi ayrıştırmak için, sigortacı:
 - (a) Sigorta unsuruna bu TFRS’i uygular.
 - (b) Birikim unsuruna TFRS 9’u uygular.

Diğer bazı TFRS'lerden geçici muafiyet

13. “TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar” Standardının 10-12 nci Paragrafları, hiçbir TFRS'nin belli bir kaleme özel olarak uygulanmadığı durumlarda işletmenin muhasebe politikası geliştirmesinde kullanılmak üzere çeşitli kriterler belirler. Ancak, bu TFRS sigortacıyı, aşağıdaki hususlara ilişkin muhasebe politikalarına anılan kriterleri uygulamaktan muaf tutar:
- (a) Düzenlediği sigorta sözleşmelerine (ilgili edinme maliyetleri ve 31 ve 32 nci Paragraflarda yer alanlar gibi maddi olmayan duran varlıklar dahil) ve
 - (b) Alınan reasürans sözleşmelerine.
14. Bununla beraber, bu TFRS, sigortacıyı TMS 8'in 10-12 nci Paragraflardaki kriterlerin bazı etkilerinden muaf tutmamaktadır. Özellikle, sigortacı:
- (a) Gelecekteki olası hasarlara ilişkin karşılıkları, eğer bu hasarlar raporlama dönemi sonunda var olmayan sigorta sözleşmelerinden kaynaklanıyorsa, borç olarak muhasebeleştirmez (afet poliçesi karşılıkları ve denkleştirme karşılıkları gibi).
 - (b) 15-19 uncu Paragraflarda yer alan borç yeterlilik testini uygular.
 - (c) Sigorta borcunu (veya sigorta borcunun bir kısmını) ancak ve ancak ortadan kalktığında - yani sözleşmede belirtilen yükümlülüğün ödenmesi veya iptal olması ya da süresinin dolması halinde – finansal durum tablosundan (*bilançosundan*) çıkartır.
 - (d) Aşağıdakiler arasında mahsup yapmaz:
 - (i) Reasürans varlıklarını ilgili reasürans borçlarıyla veya
 - (ii) Reasürans sözleşmelerinden doğan gelir veya gideri, ilgili sigorta sözleşmesinden doğan gider veya gelir kalemi ile.
 - (e) Reasürans varlıklarında değer düşüklüğünün olup olmadığını dikkate alır (bakınız: 20 nci Paragraf).

Borç yeterlilik testi

15. **Sigortacı, her raporlama dönemi sonunda, sigorta sözleşmelerinin gelecekteki nakit akışlarına ilişkin cari tahminler kullanarak, muhasebeleştirmiş olduğu sigorta borçlarının yeterli olup olmadığını değerlendirir. Eğer bu değerlendirme, gelecekteki tahmini nakit akışlarının ışığında sigorta borçlarının defter değerinin (31 ile 32 nci Paragrafta belirtildiği gibi ilgili maddi olmayan varlıkları ve ertelenmiş edinme maliyetlerini indirmek suretiyle) yetersiz olduğunu gösterirse, açığın tümü kâr veya zararda muhasebeleştirilir.**
16. Sigortacının, belirlenmiş asgari koşulları karşılayan bir borç yeterlilik testi uygulaması durumunda, bu TFRS başka bir koşul ileri sürmez. Söz konusu asgari koşullar aşağıdaki gibidir:
- (a) Bu test, hasar tanzim giderleri gibi nakit akışlarının, sözleşmeye dayalı diğer tüm nakit akışlarının ve saklı tutulan opsiyon ve garantilerden doğan nakit akışlarının cari tahminlerini dikkate alır.
 - (b) Söz konusu testin borçların yetersiz olduğunu göstermesi durumunda, ilgili açığın tümü kâr veya zararda muhasebeleştirir.
17. Sigortacının muhasebe politikalarının 16 ncı Paragrafta yer alan asgari koşulları karşılayan bir borç yeterlilik testinin yapılmasını öngörmemesi durumunda, sigortacı:
- (a) İlgili sigorta borçlarının¹ defter değerini, aşağıdakilerin defter değerleri düşülmek suretiyle belirler:
 - (i) Ertelenmiş edinme maliyetleri ve

¹ İlgili sigorta borçları, sigortacının muhasebe politikalarının 16 ncı Paragrafın asgari koşullarını karşılayan borç yeterlilik testi yapılmasını öngörmediği sigorta borçlarıdır (ve ilgili ertelenmiş edinme maliyetleri ve maddi olmayan duran varlıklardır).

- (ii) Portföy transferi veya işletme birleşmelerinde edinilenler gibi maddi olmayan duran varlıkları (bakınız: 31 ve 32 nci Paragraf). Bununla birlikte, ilgili reasürans varlıkları, sigortacı tarafından ayrı olarak muhasebeleştirildiklerinden dikkate alınmaz (bakınız: 20 nci Paragraf).
- (b) (a) fıkrasında tanımlanan tutarın, ilgili sigorta borçlarının “TMS 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar” Standardı kapsamında olmuş olması durumunda oluşması gereken defter değerinden az olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Eğer daha az ise, sigortacı, tüm farkı kâr veya zararda muhasebeleştirir ve ilgili ertelenmiş edinme maliyetlerinin veya maddi olmayan duran varlıkların defter değerini azaltır ya da sigorta borçlarının defter değerini artırır.
18. Sigortacının borç yeterlilik testinin 16 nci Paragrafın asgari koşullarını karşılaması durumunda, söz konusu test, testin kendisinde belirlenen toplam düzeyde uygulanır. Eğer sigortacının borç yeterlilik testi söz konusu asgari koşulları karşılamıyorsa, 17 nci Paragrafta yer verilen karşılaştırma işlemi, tek bir portföy olarak birlikte yönetilen ve genelde benzer risklere tabi olan sözleşmeler portföyü düzeyinde yapılmış olmalıdır.
19. Ancak ve ancak, 17 (a) Paragrafında yer alan tutarın gelecek yatırım marjlarını yansıtması durumunda, 17 (b) Paragrafında belirtilen tutar da (yani TMS 37'nin uygulanması sonucunda), gelecek yatırım marjlarını yansıtır (bakınız: 27-29 uncu Paragraflar).

Reasürans varlıklarının değer düşüklüğü

20. Sedan işletmenin reasürans varlığında değer düşüklüğü olması durumunda, söz konusu işletme buna uygun olarak defter değerini azaltır ve anılan değer düşüklüğü zararını kâr veya zararda muhasebeleştirir. Reasürans varlığı, ancak ve ancak aşağıdaki koşullarda değer düşüklüğüne uğrar:
- (a) Reasürans varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra meydana gelen bir olayın sonucunda, sedan işletmenin, sözleşme koşulları dahilinde ilgili varlığa ilişkin tutarların tamamını alamayabileceğine dair objektif bir kanıt bulunması ve
- (b) Bu olayın, sedan işletmenin reasürörden tahsil edeceği tutarlar üzerinde güvenilir şekilde ölçülebilen bir etkisinin olması.

Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

21. 22-30 uncu Paragraflar, hem halen TFRS'leri uygulamakta olan sigortacının yaptığı değişikliklere hem de TFRS'leri ilk defa uygulayan sigortacının yaptığı değişikliklere uygulanır.
22. **Sigortacı, sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikalarını, ancak ve ancak, ilgili değişikliğin finansal tabloları kullanıcıların ekonomik karar alma ihtiyaçlarına daha uygun bir hale getirmekte ve daha az güvenilir olmasını engellemekte ya da daha güvenilir yapmakta ve kullanıcıların ihtiyaçlarına daha az uygun olmasını engellemekte ise değiştirebilir. Sigortacı, uygunluk ve güvenilirliğe TMS 8'de yer alan kriterler çerçevesinde karar verir.**
23. Sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikalarını değiştirmenin gerekliliğini göstermek için, sigortacı, bu değişikliğin finansal tablolarını TMS 8'deki kriterleri karşılamaya daha yakınlaştırdığını gösterir, fakat bu değişikliğin, söz konusu kriterlerle tam bir uyum sağlamasına gerek yoktur. İzleyen konular aşağıda belirtilmiştir:
- (a) Cari faiz oranları (24 üncü Paragraf);
- (b) Mevcut uygulamaların devamı (25 inci Paragraf);
- (c) İhtiyatlılık (26 nci Paragraf);
- (d) Gelecekteki yatırım marjları (27-29 uncu Paragraflar) ve
- (e) Gölge muhasebe (30 uncu Paragraf).

Cari piyasa faiz oranları

24. Sigortacının, belirlenmiş sigorta borçlarını² cari piyasa faiz oranları yansıtılmak suretiyle yeniden ölçmesi ve bu borçlardaki değişiklikleri kâr veya zararda muhasebeleştirilmesi amacıyla muhasebe politikalarını değiştirmesine izin verilir, fakat anılan konuda zorunlu tutulmaz. Aynı zamanda,

² Bu paragrafta, sigorta borçları, ilgili ertelenmiş edinme maliyetlerini ve 31 ile 32 nci Paragraflarda belirtildiği üzere ilgili maddi olmayan varlıkları içermektedir.

sigortacı, belirlenmiş borçlarına ilişkin diğer cari tahminleri ve varsayımları düzenleyen muhasebe politikalarını da uygulamaya başlayabilir. Bu Paragraftaki seçim, sigortacıya, TMS 8 aksini öngörmesine rağmen, belirlenmiş borçlarına ilişkin muhasebe politikalarını tutarlı bir şekilde, benzer tüm borçlarına uygulamaksızın, söz konusu politikalarını değiştirmesine izin verir. Sigortacı anılan seçimlere ilişkin borçlarını tespit edebilmesi durumunda, ortadan kalkana kadar söz konusu borçlarının tamamına cari piyasa faiz oranlarını (uygulanabilmesi durumunda, diğer cari tahmin ve varsayımları) tüm dönemlerde tutarlı bir şekilde uygulamaya devam eder.

Mevcut uygulamaların devamı

25. Sigortacı aşağıdaki uygulamalara devam edebilir, fakat bunlardan herhangi birini uygulamaya başlaması 22 nci Paragrafa uyulmuş olduğunu göstermez:
- (a) Sigorta borçlarının iskonto edilmemiş bir esas üzerinden ölçülmesi.
 - (b) Gelecekteki yatırımların yönetim ücretlerine ilişkin sözleşmeye dayalı hakların, benzer hizmetler dolayısıyla diğer piyasa katılımcıları tarafından ödenen cari ücretlerle karşılaştırılması suretiyle dolaylı olarak belirlenen gerçeğe uygun değerini aşan bir tutarda ölçülmesi. Bu sözleşmeye dayalı hakların başlangıçtaki gerçeğe uygun değerlerinin, gelecekteki yatırım yönetim ücretleri ve ilişkili giderlerin karşılaştırılabilir piyasanın dışına çıkmadıkça, ödenen gerçekleşmiş giderlere eşit olması olasıdır.
 - (c) 24 üncü Paragrafta izin verilen hariç, bağlı ortaklıkların (ve varsa ilişkili ertelenmiş edinme maliyetleri ve ilişkili maddi olmayan varlıklar) sigorta sözleşmelerine ilişkin tek-düze olmayan muhasebe politikaları kullanması. Eğer bu muhasebe politikaları tek düze değilse, sigortacı, bu muhasebe politikalarını, değişikliğin muhasebe politikalarını daha çok farklılaştırmaması ve bu TFRS'deki diğer düzenlemelere uyması durumunda değiştirebilir.

İhtiyatlılık

26. Sigortacının, sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikalarını aşırı ihtiyatlılığı ortadan kaldırmak amacıyla değiştirmesine gerek yoktur. Bununla birlikte, eğer sigortacı sigorta sözleşmelerini halihazırda yeterli ihtiyatlılıkla ölçüyorsa, ek ihtiyatlılık uygulamasına başlamaz.

Gelecekteki yatırım marjları

27. Sigortacının, sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikalarını, gelecekteki yatırım marjlarını ortadan kaldırmak amacıyla değiştirmesine gerek yoktur. Bununla birlikte, eğer sigortacı, gelecekteki yatırım marjları sözleşmeye dayalı ödemeleri etkilemedikçe, sigorta sözleşmelerinin ölçülmesinde bu marjları yansıtan bir muhasebe politikasını uygulamaya başlarsa, sigortacının finansal tablolarının daha az ihtiyaca uygun ve güvenilir olacağına dair aksi ispat edilene kadar hukuken geçerli bir öngörü bulunmaktadır. Bu marjları yansıtan muhasebe politikalarına ilişkin iki farklı örnek şu şekilde verilebilir:
- (a) Sigortacının varlıkları üzerindeki tahmini getiriyi yansıtan bir iskonto oranını kullanması veya
 - (b) Bu varlıklar üzerindeki getirilerin tahmini bir getiri oranı üzerinden projeksiyonunun yapılması, projeksiyonu yapılan bu getirilerin farklı bir orandan iskonto edilmesi ve borcun ölçümündeki sonuca dahil edilmesi.
28. Sigortacı, 27 nci Paragrafta yer alan öngörü, ancak ve ancak, muhasebe politikalarındaki değişikliğin diğer unsurlarının, finansal tabloların ihtiyaca uygunluğu ve güvenilirliğinde meydana getirdiği artışın, gelecekteki yatırım marjlarının dahil edilmesinin ihtiyaca uygunluk ve güvenilirlikte yarattığı azalmayı aşmaya yetecek tutarda olması durumunda ortadan kaldırabilir. Örneğin, sigortacı sigorta sözleşmelerinde uygulamakta olduğu mevcut muhasebe politikalarında, gereğinden fazla ihtiyatlı varsayımlar öngörmüş ve bir düzenleyici kurum tarafından piyasa koşulları doğrudan dikkate alınmaksızın belirlenmiş bir iskonto oranını kullanmış ve sözleşmede saklı olması gereken bazı opsiyon ve garantileri ihmal etmiş olsun. Sigortacı, finansal tablolarını, yaygın bir şekilde kullanılan ve aşağıdakileri gerektiren kapsamlı bir yatırımcı bazlı muhasebeleştirilmeye döndürmek suretiyle ihtiyaca daha uygun ve daha az güvenilir olmayan bir duruma getirebilir:
- (a) Cari tahmin ve varsayımlar;
 - (b) Risk ve belirsizliği yansıtacak makul (fakat aşırı şekilde ihtiyatlı olmayan) düzeltmeler;

- (c) Saklı tutulan opsiyon ve garantilerin hem esas hem de zaman değerini yansıtan ölçümler; ve
- (d) Sigortacının varlıklarının tahmini getirisini yansıtmakta olsa bile, piyasa cari iskonto oranı.
29. Bazı ölçüm yaklaşımlarında, iskonto oranı gelecekteki bir kâr marjının şimdiki değerini belirlemek için kullanılır. Bu kâr marjı, daha sonra bir formül kullanarak farklı dönemlerle ilişkilendirilir. Bu yaklaşımlarda, iskonto oranı, borcun ölçümünü sadece dolaylı şekilde etkiler. Özellikle, daha az uygun bir iskonto oranının kullanılmasının, borcun başlangıçtaki ölçümü üzerine hiçbir etkisi yoktur veya sınırlı bir etkisi vardır. Bununla birlikte, diğer yaklaşımlarda, iskonto oranı, borcun ölçümünü direkt olarak belirler. Bu son durumda, varlık bazlı bir iskonto oranının kullanılmaya başlanması daha önemli bir etkiye sahip olduğu için, sigortacının Paragraf 27’de bahsedilen karineyi çürütebilmesi yüksek bir olasılık değildir.

Gölge muhasebe

30. Bazı muhasebe modellerinde, sigortacının varlıklarından elde ettiği gerçekleşmiş kazanç ve kayıplarının, (a) sigorta borçlarının, (b) ilgili ertelenmiş edinme maliyetlerinin ve (c) 31 ve 32 nci Paragraflarda tanımlandığı gibi ilgili maddi olmayan duran varlıklarının tamamının veya bir kısmının ölçümüne doğrudan bir etkisi bulunmaktadır. Sigortacının, bir varlıktan elde ettiği muhasebeleştirilmiş fakat gerçekleşmemiş kazanç veya kayıplarının, gerçekleştirmiş kazanç veya kayıplarının ölçümündeki etkisine benzer bir şekilde etkilemesi amacıyla muhasebe politikalarını değiştirmesine izin verilir, fakat bu konuda zorunlu tutulmaz. Sigorta borçlarına (veya ertelenmiş edinme maliyetleri veya maddi olmayan duran varlıklarının) ilişkin söz konusu düzeltmeler, ancak ve ancak gerçekleşmemiş kazanç veya kayıpların diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirilmiş olduğu durumlarda diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. Bu uygulama, bazen, “gölge muhasebe” olarak da nitelendirilir.

Bir ticari birleşme veya portföy devri dolayısıyla edinilen sigorta sözleşmeleri

31. Sigortacı, TFRS 3 Standardı ile uyumlu olmak için, iş birleşmesinden üstlendiği sigorta borçlarını ve edinmiş olduğu sigorta varlıklarını edinme tarihinde gerçeğe uygun değerde ölçer. Bununla birlikte, sigortacının edinmiş olduğu sigorta sözleşmelerinin söz konusu gerçeğe uygun değerini aşağıda yer alan iki kısma bölen, genişletilmiş bir sunum kullanılmasına izin verilir, ancak bu işlemden zorunlu tutulmaz:
- (a) Sigortacının, düzenlenen sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikalarıyla uyumlu şekilde ölçülen borcu ve
- (b) (i) Sözleşmeye dayalı olarak takip edilen sigorta haklarının ve üstlenilen sigorta borçlarının gerçeğe uygun değeri ile
- (ii) (a)’da tanımlanan tutar arasındaki farkı gösteren maddi olmayan duran varlığı. Bu varlığın takip eden ölçümleri, ilgili sigorta borcunun ölçümü ile tutarlı olur.”
32. Sigorta sözleşme portföyü edinen sigortacı, 31 inci Paragrafta yer verilen genişletilmiş sunumu kullanabilir.
33. 31 ve 32 nci Paragraflarda tanımlanan maddi olmayan varlıklar, “TMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü” Standardı ve TMS 38 kapsamından muaf tutulmuştur. Bununla birlikte, TMS 36 ve TMS 38, bir portföy transferine veya işletme birleşmesi tarihinde var olan sözleşmeye dayalı sigorta hak ve borçlarının parçası olmayan gelecekteki sözleşmelerin beklentisini yansıtan müşteri listelerine ve müşteri ilişkilerine uygulanır.

İsteğe bağlı katılım özellikleri

Sigorta sözleşmelerinde isteğe bağlı katılım özellikleri

34. Bazı sigorta sözleşmeleri, isteğe bağlı katılım özelliğine ilaveten garanti edilen bir unsur da içerir. Bu tür bir sözleşmeyi ihraç eden:
- (a) Garanti edilen unsuru, isteğe bağlı katılım özelliğinden ayrı olarak muhasebeleştirebilir, fakat buna gerek yoktur. İhraç edenin bunları ayrı olarak muhasebeleştirmemesi durumunda, bütün sözleşmelerini borç olarak sınıflandırır. İhraç edenin bunları ayrı olarak sınıflandırması durumunda, garanti edilen unsur, borç olarak sınıflandırılır.
- (b) İhraç edenin, isteğe bağlı katılım özelliğini garanti edilen unsurdan ayrı olarak muhasebeleştirmemesi durumunda, bu özelliği, ya bir borç ya da özkaynağın ayrı bir unsuru olarak

sınıflandırır. Bu TFRS, ihraç edenin bu özelliğın borç veya özkaynak olup olmadığını nasıl tespit edeceğini belirlemez. İhraç eden bu özelliğı borç ve özkaynak unsurları şeklinde ayrıştırabilir ve bu ayrıştırmaya ilişkin tutarlı bir muhasebe politikası kullanır. İhraç eden bu özelliğı ne özkaynak ne de borç olmayan ara bir kategori olarak sınıflandırmaz.

- (c) Alınmış olan bütün primler, özkaynak unsuruna ait olan herhangi bir kısmı ayrılmaksızın, gelir olarak muhasebeleştirilebilir. Borç olarak sınıflandırılan isteğeye bağılı katılım özelliğı kısmı ve garanti edilmiş unsurda meydana gelen değışikliklerin sonuçları kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Eğer isteğeye bağılı katılım özelliğının tümü veya bir kısmı özkaynaklar içinde sınıflandırılırsa, kâr veya zararın bir kısmı bu özelliğeye yüklenir (bu özelliğın bir kısmı da benzer bir şekilde azınlık paylarına yüklenir). İhraç eden, bir isteğeye bağılı katılım özelliğının herhangi bir özkaynak unsuruna yüklenen kâr veya zarar kısmını, gelir veya gider olarak değıil, kâr veya zararın tahsis edilmesi işleminde muhasebeleştirir. (bakınız: TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu).

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün 34 üncü Paragrafının (d) bendini aşığıdaki şekilde uygular]

- (d) Söz konusu sözleşmenin, TMS 39'un kapsamı içine giren melez bir üründe saklı türev ürün içermesi durumunda, söz konusu türev ürüne TMS 39 uygulanır.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4'ün 34 üncü Paragrafının (d) bendini aşığıdaki şekilde uygular]

- (d) Söz konusu sözleşmenin TFRS 9'un kapsamına değılendirilen saklı türev ürün içermesi durumunda, bu türev ürüne TFRS 9 hükümleri uygulanır.
- (e) İhraç eden, 14-20 ve 34(a)-(d) Paragraflarında yer almayan bütün hususlarda, bu tür sözleşmelere ilişkin mevcut muhasebe politikalarını 21-30 uncu Paragraflarla uyumlu bir şekilde değıştirmedikçe, anılan muhasebe politikalarını uygulamaya devam eder.

Finansal araçlarda isteğeye bağılı katılım özellikleri

35. 34 üncü Paragrafta yer alan düzenlemeler, aynı zamanda, isteğeye bağılı bir katılım özelliğı içeren finansal araçlara da uygulanır. Buna ek olarak:

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün 35 inci Paragrafının (a) ve (b) bentlerini aşığıdaki şekilde uygular]

- (a) İhraç edenin, isteğeye bağılı tüm katılım özelliklerini borç olarak sınıflandırmış olması durumunda, tüm sözleşmeye (yani hem garanti edilmiş unsura, hem de isteğeye bağılı katılım özelliğine) 15-19 uncu Paragraflarda yer alan borç yeterlilik testi uygulanır. İhraç edenin, garanti edilmiş unsura TMS 39'un uygulanması sonucunda ortaya çıkacak tutarı belirlemesine gerek yoktur.
- (b) İhraç edenin, söz konusu özelliğın tümünü veya bir kısmını özkaynağın ayrı bir unsuru olarak sınıflandırmış olması durumunda, tüm sözleşmeye ilişkin olarak muhasebeleştirilmiş olan borç, garanti edilen unsura TMS 39'un uygulanmasından ortaya çıkacak tutardan daha az olmaz. Anılan tutar, ilgili sözleşmeden dönme opsiyonunun esas değıerini kapsar, fakat 9 uncu Paragrafın söz konusu opsiyonu gerçeğeye uygun değıer ile ölçülmekten muaf tutması durumunda, sözü edilen tutarın, zaman değıerini kapsamamasına gerek yoktur. İhraç edenin, garanti edilen unsura TMS 39'un uygulanması neticesinde ortaya çıkacak tutarı açıklamasına veya bu tutarı ayrı olarak sunmasına gerek yoktur. Ayrıca, eğer muhasebeleştirilen toplam borç açık bir şekilde daha yüksekse, ihraç edenin bu tutarı belirlemesine gerek yoktur.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4'ün 35 inci Paragrafının (a) ve (b) bentlerini aşığıdaki şekilde uygular]

- (a) İhraç edenin, isteğeye bağılı tüm katılım özelliklerini borç olarak sınıflandırmış olması durumunda, tüm sözleşmeye (yani hem garanti edilmiş unsura, hem de isteğeye bağılı katılım özelliğine) 15-19 uncu Paragraflarda yer alan borç yeterlilik testi uygulanır. İhraç edenin, garanti edilmiş unsura TFRS 9'un uygulanması sonucunda ortaya çıkacak tutarı belirlemesine gerek yoktur.

- (b) İhraç edenin, söz konusu özelliğın tümünü veya bir kısmını özkaynağın ayrı bir unsuru olarak sınıflandırmış olması durumunda, tüm sözleşmeye ilişkin olarak muhasebeleştirilmiş olan borç, garanti edilen unsura TFRS 9'un uygulanmasından ortaya çıkacak tutardan daha az olmaz. Anılan tutar, ilgili sözleşmeden dönme opsiyonunun esas değerini kapsar, fakat 9 uncu Paragrafın söz konusu opsiyonu gerçeğe uygun değer ile ölçülmekten muaf tutması durumunda, sözü edilen tutarın, zaman değerini kapsamasına gerek yoktur. İhraç edenin, garanti edilen unsura TFRS 9'un uygulanması neticesinde ortaya çıkacak tutarı açıklamasına veya bu tutarı ayrı olarak sunmasına gerek yoktur. Ayrıca, eğer muhasebeleştirilen toplam borç açık bir şekilde daha yüksekse, ihraç edenin bu tutarı belirlemesine gerek yoktur.
- (c) Söz konusu sözleşmeler finansal araç olmalarına rağmen, ihraç eden, bu sözleşmelerin primlerini gelir olarak muhasebeleştirmeye ve borçların defter değerlerinde ortaya çıkan artışı gider olarak dikkate almaya devam edebilir.
- (d) Söz konusu sözleşmeler finansal araç olmalarına rağmen, isteğe bağlı katılım özelliği taşıyan sözleşmelerde TFRS 7'nin 20 (b) Paragrafını uygulayan bir ihraç eden, kâr veya zararda muhasebeleştirilen toplam faiz giderini açıklar; ancak bu gibi faiz giderlerini etkin faiz yöntemini kullanarak hesaplamasına gerek yoktur.

Açıklama

Muhasebeleştirilmiş tutarların açıklanması

36. **Sigortacı, sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan tutarları tanımlayan ve gösteren bilgileri finansal tablolarında açıklar.**
37. 36 ncı Paragraf gereğince sigortacı, aşağıda yer alanları kamuoyuna açıklar:
- (a) Sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikalarını ve ilgili varlık, borç, gelir ve giderleri.
- (b) Sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan muhasebeleştirilen varlık, borç, gelir ve giderleri (ve, nakit akım tablosunu direkt metodu kullanmak suretiyle sunması durumunda, nakit akımlarını). Ayrıca, sigortacının bir sedan işletmesi olması durumunda, aşağıdakiler de açıklanır:
- (i) Satın alınan reasürans nedeniyle kâr veya zararda muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar; ve
- (ii) Sedan işletmenin satın almış olduğu reasüranstan kaynaklanan kazanç ve kayıpları ertelemekte ve üzerinden amortisman ayırmakta olması durumunda, dönem amortismanı ve dönem başı ve sonu itibarıyla geri kalan üzerinden amortisman ayrılmamış tutarlar.
- (c) (b)'de yer alan muhasebeleştirilmiş tutarların ölçümünde en büyük etkiye sahip olan varsayımların belirlenmesine ilişkin süreç. Mümkün olması durumunda, sigortacı bu varsayımların miktarsal açıklamasını da yapar.
- (d) Finansal tablolar üzerinde önemli etkiye sahip olan her değişikliğin etkisini ayrı olarak göstererek sigorta varlık ve borçlarının ölçümünde kullanılan varsayımlardaki değişikliklerin etkilerini.
- (e) Sigorta borçları, reasürans varlıkları ve olması durumunda ilgili ertelenmiş edinme maliyetlerindeki değişikliklerin mutabakatı.

Sigorta Sözleşmelerinden Doğan Riskin Yapısı ve Boyutu

38. **Sigortacı, finansal tablo kullanıcılarının, sigorta sözleşmelerinden doğan riskin yapısı ve boyutunu anlamasına yardımcı olacak bilgileri kamuoyuna açıklar.**
39. 38 inci Paragraf gereğince sigortacı, aşağıdakileri kamuoyuna açıklar:
- (a) Sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan risklerin yönetilmesindeki amacını ve bu risklerin azaltılmasına ilişkin politikalarını.
- (b) “ - ”
- (c) Aşağıdakiler hakkındaki bilgiler dahil olmak üzere, sigorta riski hakkındaki bilgileri (reasürans yoluyla riskin azaltılmasının öncesindeki ve sonrasındaki):
- (i) Sigorta riskine karşı duyarlılık (bakınız: Paragraf 39A).

- (ii) Yönetimin yoğunlaşmaları nasıl tespit ettiğinin ve her bir yoğunlaşmayı belirleyen ortak özelliklerin (sigortalanan olayın mahiyeti, coğrafi bölge veya para birimi) açıklamasını içeren, sigorta riski yoğunlaşmaları.
- (iii) Gerçekleşen hasarların geçmiş tahminlerle karşılaştırılması (yani hasarların gelişim süreci). Hasarların gelişimi hakkındaki açıklamalar, bunlara ilişkin ödemelerin tutar ve zamanlamalarına ilişkin halen bir belirsizlik olması durumunda, herhangi önemli bir hasarın gerçekleşmiş olduğu en erken döneme kadar geri gidilir, fakat on yıldan daha geriye gitmeye gerek yoktur. Sigortacının, bir yıl içinde normalde sonuçlandıracağı hasar ödemelerinin tutar ve zamanlamaları hakkındaki belirsizlik olması durumunda, ilgili hasarlara ilişkin söz konusu bilgiyi açıklamasına gerek yoktur.
- (d) Sigorta sözleşmelerinin TFRS 7 kapsamına girmiş olmaları durumunda, TFRS 7'nin 31-42 nci Paragraflarının öngörmüş olduğu kredi riski, likidite riski ve piyasa riskine ilişkin bilgileri. Ancak:
- (i) Sigortacının; muhasebeleştirilmiş sigorta borçlarından kaynaklanan net nakit çıkışlarının tahmini zamanlamasına ilişkin bilgi açıklaması durumunda, TFRS 7'nin 39 uncu Paragrafının (a) ve (b) bentlerinin gerektirdiği vade analizlerini sunmasına gerek yoktur. Bu, finansal durum tablosunda (bilânçoda) muhasebeleştirilmiş tutarların tahmini zamanlamasına göre yapılan bir analiz şeklinde olabilir.
- (ii) Sigortacının; piyasa koşullarına duyarlılığın yönetimi için, saklı değer analizi gibi alternatif bir yöntem kullanması durumunda, bu duyarlılık analizini TFRS 7'nin 40 (a) Paragrafında yer alan hükümleri karşılamak amacıyla kullanabilir. Söz konusu sigortacının aynı zamanda TFRS 7'nin 41 inci Paragrafının gerektirdiği açıklamaları da sunması gerekmektedir.
- (e) Sigortacının melez ürünlerde saklı türev ürünlerini gerçeğe uygun değeri ile ölçmemiş olduğu ve bu konu da zorunlu da tutulmamış olduğu durumlarda, ana sigorta sözleşmesinin içinde yer alan melez üründe saklı türev ürünler dolayısıyla maruz kalınan faiz oranı riskine veya piyasa riskine ilişkin bilgi.

39A. Paragraf 39 (c)(i) gereğince, sigortacı (a)'yı veya (b)'yi aşağıdaki şekilde açıklar:

- (a) İlgili risk değişkeninde raporlama dönemi sonunda gerçekleşmesi makul ölçüde olası olan değişikliklerin meydana gelmesi durumunda kâr veya zararın ve özkaynakların nasıl etkileneceğini gösteren duyarlılık analizi; duyarlılık analizinin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve varsayımlar; kullanılan yöntem ve varsayımlarda bir önceki döneme göre değişiklikler. Ancak sigortacı piyasa koşullarına karşı duyarlılığın yönetiminde saklı değer analizi gibi alternatif bir yöntem kullanırsa, bu gerekliliği ilgili alternatif duyarlılık analizini açıklayarak ve TFRS 7'nin 41 inci Paragrafının gerektirdiği açıklamaları sağlayarak yerine getirebilir.
- (b) Duyarlılığa ilişkin niteliksel bilgi ile sigorta sözleşmelerinin sigortacının gelecekteki nakit akışlarının tutarı, zamanlaması ve belirsizliği üzerinde önemli etkisi olan şart ve koşullarına ilişkin bilgi.

Yürürlük tarihi ve geçiş

40. 41-45 inci Paragraflardaki geçiş hükümleri, bu TFRS'yi ilk kez uyguladığı zaman TFRS'leri halihazırda uygulamakta olan işletmeler için ve TFRS'leri ilk defa uygulayan (ilk kez uygulayıcı) işletmeler için uygulanır.

41. “-“

41A. “-“

41B. “-“

41C. “-“

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler için TFRS 4’ün 41D Paragrafı aşağıdaki şekilde eklenmiştir]

41D. Ekim 2010’da yayımlanan “TFRS 9 Finansal Araçlar” Standardı ile 3, 4(d), 7, 8, 12, 34(d), 35, 45 ve B18–B20 Paragrafları ile Ek A değiştirilmiş ve 41C Paragrafı silinmiştir. Söz konusu değişiklikler, Ekim 2010’da yayımlanan TFRS 9 uygulandığında uygulanır.

Açıklama

42. İşletmenin, 37(a) ve (b) Paragrafında öngörülen sigorta sözleşmelerine ilişkin muhasebe politikaları ve muhasebeleştirilmiş varlık, borç, gelir ve giderler (ve direkt metodun kullanılmış olduğu durumlarda nakit akımlarını) hakkındaki açıklamalar hariç olmak üzere, bu TFRS’ deki açıklamaya ilişkin düzenlemeleri 1 Ocak 2005’ten önce başlayan yıllık dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgilere uygulamasına gerek yoktur.
43. Eğer 1 Ocak 2005’ten önce başlayan yıllık dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgiler için 10-35 inci Paragrafların belirli bir hükmünün uygulanması pratik değilse, işletme anılan durumu açıklar. Borç yeterlilik testinin (15-19 uncu Paragraflar) bu tür karşılaştırmalı bilgilere uygulanması bazen pratik olmayabilir, fakat bu tür karşılaştırmalı bilgilere 10-35’nci Paragraflarda yer alan diğer hükümlerin uygulanmasının pratik olmaması olasılığı oldukça düşüktür. TMS 8 “pratik olmama” terimini açıklar.
44. 39(c) (iii) Paragraf uygulanmasında işletmenin, bu TFRS’ yi uyguladığı ilk mali yılın sonundan önceki beş yıldan önceki bir tarihte gerçekleşmiş hasarların gelişim süreçleri hakkındaki bilgileri açıklama zorunluluğu yoktur. Buna ek olarak, işletmenin bu TFRS ile uyumlu olarak tam karşılaştırılabilir bilgi sunduğu en erken dönemden önceki bir dönemde gerçekleşen hasarların gelişim süreçlerine ilişkin bilgi vermesinin mümkün olmaması durumunda, işletme bu durumu kamuoyuna açıklar.

Finansal varlıkların yeniden düzenlenmesi

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2010 ve 2011 Versiyonlarını Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4’ün 45 inci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

45. Sigortacının sigorta borçlarına ilişkin muhasebe politikalarını değiştirmesi durumunda, finansal varlıklarının bir kısmını veya tamamını gerçeğe uygun değeri üzerinden kâr veya zararda muhasebeleştirmek üzere yeniden sınıflandırmasına izin verilir, fakat bu hususta zorunlu tutulmaz. Sigortacının bu TFRS’yi ilk kez uyguladığında muhasebe politikalarını değiştirmesi ve bu değişikliğin 22 nci Paragrafta izin verilen izlenen bir politika değişikliği niteliğinde olması durumunda, söz konusu yeniden sınıflandırmaya izin verilir. Söz konusu yeniden sınıflandırma işlemi bir muhasebe politikası değişikliğidir ve anılan işleme TMS 8 uygulanır.

[Not: 27.04.2010 tarihli ve 27564 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün 45 inci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

45. TFRS 9’un 4.9 uncu Paragrafına karşın sigortacının, sigorta borçlarına ilişkin muhasebe politikalarını değiştirmesi durumunda, finansal varlıklarının bir kısmını veya tamamını gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen olarak yeniden sınıflandırmasına izin verilir; fakat bu husus zorunluluk arz etmez. Sigortacının bu TFRS’yi ilk kez uyguladığında muhasebe politikalarını değiştirmesi ve bu değişikliğin 22 nci Paragrafta izin verilen izlenen bir politika değişikliği niteliğinde olması durumunda, söz konusu yeniden sınıflandırmaya izin verilir. Söz konusu yeniden sınıflandırma işlemi bir muhasebe politikası değişikliğidir ve anılan işleme TMS 8 uygulanır.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün 45 inci Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

45. TFRS 9’un 4.4.1 Paragrafına karşın sigortacının, sigorta borçlarına ilişkin muhasebe politikalarını değiştirmesi durumunda, finansal varlıklarının bir kısmını veya tamamını gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen olarak yeniden sınıflandırmasına izin verilir; fakat bu husus zorunluluk arz etmez. Sigortacının bu TFRS’yi ilk kez uyguladığında muhasebe politikalarını değiştirmesi ve bu değişikliğin 22 nci Paragrafta izin verilen izlenen bir politika değişikliği niteliğinde olması durumunda, söz konusu yeniden sınıflandırmaya izin verilir. Söz konusu yeniden sınıflandırma işlemi bir muhasebe politikası değişikliğidir ve anılan işleme TMS 8 uygulanır.

Ek A

Terimlere ilişkin tanımlar

Bu Ek, TFRS'nin ayrılmaz bir parçasıdır.

Sedan işletme Reasürans sözleşmesine göre sigortalı.

[Not: TFRS 9 *Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler* "birikim unsuru" tanımını aşağıdaki şekilde uygular]

Birikim unsuru TMS 39'a göre türev ürün olarak muhasebeleştirilmeyen ve eğer ayrı bir yatırım aracı olsaydı TMS 39 kapsamında olacak olan bir sözleşme unsuru.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan TFRS 9 *Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler* "birikim unsuru" tanımını aşağıdaki şekilde uygular]

Birikim unsuru TFRS 9'a göre türev ürün olarak muhasebeleştirilmeyen ve eğer ayrı bir yatırım aracı olsaydı TFRS 9 kapsamında olacak olan bir sözleşme unsuru.

Doğrudan sigorta sözleşmesi Reasürans sözleşmesi niteliğinde olmayan sigorta sözleşmesi.

İsteğe bağlı katılım özelliği Garanti edilen faydalara ilaveten, aşağıda yer alan ek faydalara sahip olmaya yönelik sözleşmeye dayalı bir haktır;

- (a) Sözleşmeye dayalı toplam faydaların önemli bir kısmını teşkil etmeye namzet;
- (b) Tutarı ve zamanlaması sözleşme gereği ihraç edenin takdirinde olan; ve
- (c) Sözleşme gereği aşağıdakilere dayalı olan:
 - (i) Belirli bir sözleşmeler havuzunun veya belirli bir sözleşme türünün performansına;
 - (ii) İhraç eden tarafından elde tutulan belirli bir varlık havuzunun gerçekleşmiş ve/veya gerçekleşmemiş yatırım getirilerine; veya
 - (iii) Sözleşme ihraç eden şirketin, fonun veya başka bir işletmenin kâr veya zararına.

Gerçeğe uygun değer Karşılıklı pazarlık ortamında, bilgili ve istekli gruplar arasında bir varlığın el değiştirmesi ya da bir borcun ödenmesi durumunda ortaya çıkması gereken tutardır.

Finansal garanti sözleşmesi İhraç edene, belirli bir borçlunun bir borçlanma aracının orijinal veya tadil edilmiş koşullarıyla uyumlu vadesi gelmiş ödemelerini yapamaması nedeniyle zarar sahibine oluşan zararı karşılamak için belirli ödemeleri yapmasını zorunlu kılan bir sözleşmedir.

Finansal risk Değişkeni sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan bir değişken durumunda; belirli bir faiz oranı, finansal araç fiyatı, mal fiyatı, döviz kuru, faiz veya fiyat endeksleri, kredi notu veya kredi endeksi veya diğer değişkenlerin bir veya daha fazlasındaki gelecekte olası bir değişiklik riski.

Garanti edilen faydalar Belirli bir sigortalı ya da yatırımcının, ihraç edenin sözleşmeye dayalı takdir yetkisine bağlı olmaksızın, koşulsuz olarak hakkı olan tahsilatlar ve diğer faydalar.

Garanti edilen unsur İsteğe bağlı katılım özelliği içeren bir sözleşmeye dahil edilmiş garanti edilen faydaların ödemesine ilişkin yükümlülük.

Sigorta varlığı Sigorta sözleşmesine göre sigortacının sözleşmeye dayalı net hakları.

Sigorta sözleşmesi	Gelecekteki belirli bir kesin olmayan olayın (sigorta konusu olay) sigortalıyı olumsuz bir şekilde etkilemesi halinde sigortalıya tazminat ödemeyi kabul ederek bir tarafın (sigortacı) diğer taraftan (sigortalı) önemli bir sigorta riskini kabul ettiği sözleşme (bu tanıma ilişkin rehber için Ek B'ye bakınız).
Sigorta borcu	Sigorta sözleşmesine göre sigortacının sözleşmeye dayalı net yükümlülükleri.
Sigorta riski	Finansal riskten başka sözleşmenin hamilinden ihraç edene devredilen risktir.
Sigorta konusu olay	Sigorta sözleşmesi tarafından teminat altına alınan ve sigorta riski yaratan gelecekteki belirsiz bir olaydır.
Sigortacı	Sigorta konusu olayın gerçekleşmesi halinde, sigorta sözleşmesine göre sigortalıya bir tazminat ödemekle yükümlü olan taraftır.
Borç yeterlilik testi	Gelecekteki nakit akışlarının gözden geçirilmesine dayanılarak, sigorta borçlarının defter değerinin arttırılmasına (veya ilgili ertelenmiş edinme maliyetlerinin veya maddi olmayan varlıkların defter değerlerinin azaltılmasına) ihtiyaç olup olmadığına ilişkin olarak yapılan bir değerlendirmedir.
Sigortalı	Sigorta konusu olayın gerçekleşmesi halinde sigorta sözleşmesine göre tazminat alma hakkı olan taraftır.
Reasürans varlıkları	Reasürans sözleşmesine göre sedan işletmenin sözleşmeye dayalı net hakları.
Reasürans sözleşmesi	Sedan işletme tarafından düzenlenen bir ya da daha fazla sözleşmeden doğabilecek hasarların sigortacı (reasürör) tarafından diğer bir sigortacıya (sedan işletme) karşılanması amacıyla düzenlenen sigorta sözleşmesidir.
Reasürör	Reasürans sözleşmesine göre sigorta konusu olayın gerçekleşmesi halinde sedan işletmeye tazminat ödemekle yükümlü olan taraftır.
Ayrıştırma	Sözleşmenin unsurlarının ayrı sözleşmelermiş gibi muhasebeleştirilmesidir.

Ek B

Bir sigorta sözleşmesinin tanımı

Bu Ek, TFRS'nin ayrılmaz bir parçasıdır.

B1. Bu Ek, Ek A'daki sigorta sözleşmesinin tanımlanmasında uygulamaya açıklık getirir. Bu Ek, aşağıdaki konuları düzenler:

- (a) "Gelecekteki belirsiz olay" terimi (B2-B4 Paragrafları);
- (b) Aynı ödemeler (B5-B7 Paragrafları);
- (c) Sigorta riski ve diğer riskler (B8-B17 Paragrafları);
- (d) Sigorta sözleşmesi örnekleri (B18-B21 Paragrafları);
- (e) Önemli sigorta riski (B22-B28 Paragrafları) ve
- (f) Sigorta riski seviyesindeki değişiklikler (B29 ve B30 Paragrafları).

Gelecekteki belirsiz olay

B2. Belirsizlik (veya risk) sigorta sözleşmesinin esasıdır. Buradan hareketle, sigorta sözleşmesinin başlangıcında aşağıdakilerden en az birisi belirsizdir:

- (a) Sigorta konusu olayın gerçekleşip gerçekleşmeyeceği;
- (b) Ne zaman gerçekleşeceği veya
- (c) Gerçekleşmesi halinde sigortacının ne kadar ödemesi gerekeceği.

B3. Bazı sigorta sözleşmelerinde, hasar sözleşmenin başlangıcından önce oluşan bir olaydan kaynaklanmış olsa bile, sigorta konusu olay sözleşmenin süresi boyunca ortaya çıkan hasardır. Diğer sigorta sözleşmelerinde, hasarın sonuçlanması sözleşme süresinden sonra tespit edilse bile, sigorta konusu olay sözleşme süresi içinde oluşmuş bir olaydır.

B4. Bazı sigorta sözleşmeleri, daha önce oluşmuş fakat finansal etkisi hala belirsiz olan olaylara teminat verir. Örnek olarak, sigortalı tarafından daha önce bildirilmiş hasarların olumsuz yönde gelişmesine karşın doğrudan sigortacıya teminat veren reasürans sözleşmesi gösterilebilir. Bu tür sözleşmelerde sigorta konusu olay, bu hasarların azami maliyetinin ortaya çıkarılmasıdır.

Aynı ödemeler

B5. Bazı sigorta sözleşmeleri ödemelerin aynı olarak yapılmasını öngörür veya buna izin verir. Örnek olarak, sigortacı sigortalıya geri ödeme yapması yerine çalınan şeyi doğrudan yerine koyabilir. Bir başka örnek, sigortacının sözleşme tarafından teminat verilen sağlık hizmetlerini sağlamak için kendi hastanelerini ve sağlık personelini kullanmasıdır.

B6. Bazı ülkelerde sigorta sözleşmesi olarak düzenlenmemiş olmasına rağmen, hizmet seviyesi bu TFRS'deki sigorta sözleşmesi tanımına uyan belirsiz olaya bağlı bazı sabit ücretli hizmet sözleşmeleri vardır. Servis sağlayıcılarının, arızadan sonra belirli ekipmanlarla onarmayı kabul eden bakım sözleşmeleri buna bir örnektir. Bu sabit hizmet ücreti, beklenen arıza sayısına göre hesaplanır, ancak belirli bir makinenin arıza yapıp yapmayacağı belirsizdir. Ekipmanın arıza yapması, mal sahibini olumsuz yönde etkiler ve bu sözleşme mal sahibinin zararını karşılar (nakitten daha çok, aynı olarak). Bir başka örnek olarak, servis sağlayıcının yıllık sabit bir ücret karşılığında, ücretsiz yol bakım hizmetleri vermeyi ya da en yakın tamirhaneye çekmeyi kabul ettiği otomobil tamir hizmetlerine ilişkin bir sözleşme gösterilebilir. En son bahsedilen sözleşme, servis sağlayıcının parça değiştirmesini veya tamir etmesini kabul etmese bile, sigorta sözleşmesi tanımına uyabilir.

B7. Paragraf B6'da tanımlanan sözleşmelere bu TFRS'nin uygulanmasının, söz konusu sözleşmeler bu TFRS'nin kapsamı dışında kalmış olsalardı uygulanabilecek olan TFRS'lerin uygulanmasından daha kâlfetli olmaması beklenir:

- (a) Halihazırda oluşmuş olan arıza ve hatalara ilişkin önemli borçların olma ihtimali zayıftır.
- (b) Eğer "TMS 18 Hasılat" Standardı uygulansaydı, servis sağlayıcısı tamamlanma aşamasına (ve diğer belirli kriterlere tabi) göre hasılatı muhasebeleştirecektir. Servis sağlayıcısının (i) 14 üncü Paragraf tarafından yasaklanan uygulamaları öngörmedikçe, bu sözleşmelere ilişkin mevcut

muhasebe politikalarını sürdürmesine ve (ii) 22-30 uncu Paragraflarda izin verildiği sürece muhasebe politikalarını geliştirmesine izin veren söz konusu yaklaşım, aynı zamanda bu TFRS'ye göre kabul edilebilir.

- (c) Servis sağlayıcısı, sözleşmeye dayalı yükümlülükleri yerine getirmek için verdiği hizmetlerin maliyetinin, bu hizmet karşılığında peşin alınan geliri aşıp aşmadığını dikkate alır. Bunu yapabilmek için, bu TFRS'nin 15-19 uncu Paragraflarında bahsedilen borç yeterlilik testini uygular. Eğer bu TFRS söz konusu sözleşmelere uygulanmadıysa, servis sağlayıcısı sözleşmelerin ivazlı olup olmadığını tespit etmek için TMS 37 Standardını uygular.
- (d) Söz konusu sözleşmeler için, bu TFRS'deki açıklamaya ilişkin düzenlemelerin diğer TFRS'lerin öngördüğü açıklamalara kayda değer ekler getirmesi olası değildir.

Sigorta riski ve diğer riskler arasındaki farklar

- B8. Sigorta sözleşmesinin tanımı, finansal riskten başka bu TFRS'nin sigortalıdan ihraç edene devredilen riski olarak tanımladığı sigorta riskine işaret eder. İhraç edeni, önemli sigorta riski olmaksızın finansal riske maruz bırakan bir sözleşme sigorta sözleşmesi değildir.
- B9. Ek A'daki finansal risk tanımı, finansal ve finansal olmayan değişkenlerin bir listesini içerir. Bu liste, belirli bir bölgedeki deprem zararları endeksi veya belirli bir şehirdeki sıcaklık endeksi gibi sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan değişkenleri kapsar. Bu liste, bir tarafın varlıklarına zarar veren veya yok eden bir yangının çıkması ya da çıkmaması gibi sözleşme taraflarından birine özgü olan finansal olmayan değişkenleri hariç tutar. Ayrıca, eğer gerçeğe uygun değer bu tür varlıkların yalnızca piyasa fiyatlarındaki değişiklikleri (finansal bir değişken) değil, aynı zamanda sözleşmenin bir tarafınca elde tutulan belirli finansal olmayan bir varlığın durumunu da (finansal olmayan değişken) yansıtıyorsa, finansal olmayan varlığın gerçeğe uygun değerindeki değişiklik riski finansal bir risk değildir. Örneğin, eğer belirli bir otomobilin hurda değerinin bir garantisi, garanti vereni otomobilin fiziki koşullarındaki değişikliklere ilişkin bir riske maruz bırakıyorsa, bu risk bir finansal risk değil, bir sigorta riskidir.
- B10. Bazı sözleşmeler ihraç edeni önemli sigorta riskine ilaveten finansal riske de maruz bırakır. Örneğin, hem sigortalıya asgari bir getiri oranını garanti eden (finansal risk yaratan) hem de çoğu zaman sigortalının hesap bakiyesini önemli şekilde aşan ölüme ilişkin menfaatleri ödemeyi taahhüt eden (ölüm riski şeklinde sigorta riski yaratan) çoğu hayat sigorta sözleşmeleri. Bu tür sözleşmeler sigorta sözleşmesidir.
- B11. Bazı sözleşmelere göre, sigorta konusu olay fiyat endeksine bağlanmış bir tutarın ödemesini başlatır. Bu tür sözleşmeler, sigorta konusu olayın gerçekleşme şartına bağlı ödeme önemli olduğu sürece sigorta sözleşmesidir. Örneğin, hayat standardı endeksine bağlanmış yaşam koşullu yıllık gelir sigortası, ödemesi belirsiz bir olay - gelir sigortalısının hayatta kalması - tarafından başlatılması nedeniyle sigorta riskini devreder. Fiyat endeksine bağlı olma, gömülü bir türev üründür, ama aynı zamanda sigorta riskini devreder. Eğer devredilen sigorta riskin sonuçlanması önemli ise, gömülü türev ürün sigorta sözleşmesi tanımına uymuş olmaktadır, bu durumda anılan türevin sözleşmeden ayrılmasına ve gerçeğe uygun değerden ölçülmesine gerek yoktur (bakınız: bu TFRS'nin 7 nci Paragrafı).
- B12. Sigorta riskinin tanımı, sigortacının sigortalıdan kabul ettiği riske atıfta bulunmaktadır. Başka bir deyişle, sigorta riski, sigortalıdan sigortacıya devredilen önceden var olan bir risktir. Buradan hareketle, sözleşme tarafından yaratılan yeni bir risk, sigorta riski değildir.
- B13. Sigorta sözleşmesinin tanımı, sigortalı aleyhinde bir etkiye atıfta bulunur. Bu tanım sigortacı tarafından yapılacak ödemeyi, olumsuz olayın finansal etkisine denk gelen bir tutarla sınırlamamaktadır. Örneğin, bu tanım sigortalının hasar görmüş bir varlığını yenisiyle değiştirmesine imkan veren 'eskisinin yerine yenisi' türündeki teminatları hariç bırakmamaktadır. Benzer biçimde, bu tanım, bir hayat sigortası sözleşmesindeki ödeme tutarını, lehdarlarının uğradığı finansal zararlarla sınırlamadığı gibi, önceden belirlenmiş tutarın ödenmesi, ölüm veya kaza nedeniyle oluşan zararın hesaplanma işleminin yapılmasına da engel olmaz.
- B14. Bazı sözleşmeler önceden tanımlanmış belirsiz bir olayın gerçekleşmesi halinde bir ödeme yapmayı öngörür, ancak, ödemeye ön koşul olarak sigortalıya olumsuz etki yapmasını öngörmez. Hamil, temelde yatan riske maruz kalmayı azaltmak için bu sözleşmeyi kullansa bile, bu tür sözleşmeler

sigorta sözleşmesi değildir. Örneğin, hamili işletmenin bir varlığından doğan nakit akışlarıyla ilişkili olan temel bir finansal olmayan değişkeni riske karşı korumak için bir türev ürün kullanması halinde, ödeme varlıktan doğan nakit akışlarının azalmasından dolayı hamilinin olumsuz şekilde etkilenip etkilenmemesi koşuluna bağlı yapılmadığı için, bu türev ürün bir sigorta poliçesi değildir. Tam tersine bir sigorta sözleşmesi tanımında sigortalı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olan gelecekteki belirsiz bir olaya atıfta yapılması, ödeme için sözleşmeye göre ön koşuldur. Sözleşmedeki bu ön koşul, sigortacının olayın gerçekten olumsuz bir etkisinin olup olmadığını araştırmasını gerektirmez, ancak sigortacının olayın olumsuz bir etkiye neden olduğu konusunda tatmin olmaması halinde sigortacının ödeme yapmayı reddetme izni verir.

- B15. Yenilenmeme veya yenilememe riski (yani, ihraç edenin sözleşmeyi fiyatlamasında beklenildiğinden daha önce veya sonrasında poliçeyi iptal etmeye yönelik karşı tarafa ilişkin risk) sigorta riski değildir, çünkü karşı tarafın ödemesi karşı tarafı olumsuz şekilde etkileyen gelecek belirsiz bir olay şartına bağlı değildir. Benzer şekilde, gider riski (yani, sigorta konusu olaylarla ilişkili maliyetlerdeki artıştan ziyade bir hizmet sözleşmesi ile ilişkili yönetim masraflarında beklenmedik artış riski) sigorta riski değildir, çünkü masraflardaki beklenmedik artış karşı tarafı olumsuz olarak etkilemez.
- B16. Bu yüzden, ihraç edeni yenilenme riski, yenilememe riski veya masraf riskine maruz bırakan bir sözleşme, ihraç edeni sigorta riskine de maruz bırakmadıkça sigorta sözleşmesi değildir. Bununla birlikte, o sözleşmeyi ihraç eden, riskin bir kısmını diğer bir tarafa devretmek için ikinci bir sözleşme kullanarak riski azaltırsa, bu ikinci sözleşme diğer tarafı sigorta riskine maruz bırakan hale getirir.
- B17. Sigortacı sigortalıdan ayrı bir işletme olduğu sürece, sigortalıdan önemli bir riski devralabilir. Mütüel sigortacı olması durumunda; bu mütüel işletme her sigortalıdan gelen riski kabul eder ve risk havuzu kurar. Sigortalılar havuzlanmış riski, şirket sahibi olarak kapasiteleri oranında kolektif olarak taşırlarsa bile, bu mütüel işletme bir sigorta sözleşmesinin özü olan riski kabul etmiş durumdadır.

Sigorta sözleşmesi örnekleri

- B18. Aşağıdaki sözleşmeler, devredilen risk önemli olduğu sürece sigorta sözleşmesidir:
- (a) Malın hırsızlığı veya hasarına karşı yapılan sigorta.
 - (b) Ürün sorumluluğu, mesleki sorumluluk, bireysel sorumluluk veya yasal masraflara karşı yapılan sigorta.
 - (c) Hayat sigortası veya önceden ödenmiş cenaze masrafları planları (her ne kadar ölüm kesin ise de, ölümün ne zaman olacağı veya bazı hayat sigortalarında ölümün sigorta tarafından teminat verilen süre içinde gerçekleşip gerçekleşmeyeceği belli değildir).
 - (d) Yaşam koşullu yıllık gelir sigortası ve emeklilik ödemeleri (yani, yıllık gelir alanın ya da emeklinin, aksi takdirde onun yaşamında kalmasından olumsuz etkilenecek, bir yaşam standardının sürdürülmesinde yardım eden belirsiz bir gelecek olay – yıllık gelir alanın ya da emeklinin yaşamını sürdürmesi - için tazminat sağlayan sözleşme).
 - (e) İş göremezlik ya da tıbbi teminatlar.
 - (f) Garanti senetleri, kefalet senetleri, kati teminat mektupları ve geçici teminat mektupları (yani, başka bir tarafın sözleşmeden doğan yükümlülüklerini, mesela bir bina inşaatının yapılması gibi, yerine getirememesi halinde tazminat ödenmesini sağlayan sözleşmeler).

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün B18 Paragrafının (g) bendini aşağıdaki şekilde uygular]

- (g) Belirli bir borçlunun bir borçlanma aracının orijinal ya da değiştirilmiş koşullarına göre vadesi gelmiş borcunu ödeyememesi nedeniyle ortaya çıkan zararın hamiline karşılamak için belirli ödemeleri yapmasını sağlayan kredi sigortaları. Bu sözleşmelerin, garanti, kredi mektuplarının bazı türleri (akreditif (L/C)), temerrüde karşı geliştirilen türev ürünleri veya sigorta sözleşmeleri gibi çok çeşitli yasal biçimleri bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu sözleşmeler bir sigorta sözleşmesi tanımını karşılamasına rağmen, bunlar aynı zamanda TMS 39'daki finansal garanti sözleşmesi tanımına uymaktadırlar ve bu TFRS değil (bakınız: Paragraf 4 (d)) TMS 32³ ve TMS 39 un kapsamındadır. Bunun yanında, eğer finansal garanti sözleşmelerini ihraç eden, bu tür

³ İşletmenin TFRS 7'yi uygulaması durumunda, TMS 32'ye yapılan atıf, TFRS 7'ye yapılan atıf ile değiştirilir.

sözleşmelerin bir sigorta sözleşmesi olarak kabul edildiğini açık bir şekilde önceden belirtirse ve sigorta sözleşmelerine uygulanabilir muhasebeleştirme esasını kullanırsa, ihraç eden bu tür finansal garanti sözleşmelerine ya TMS 39 ve TMS 32⁴ ya da bu Standardın uygulanmasını seçebilir.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün B18 Paragrafının (g) bendini aşağıdaki şekilde uygular]

- (g) Belirli bir borçlunun bir borçlanma aracının orijinal ya da değiştirilmiş koşullarına göre vadesi gelmiş borcunu ödeyememesi nedeniyle ortaya çıkan zararın hamiline karşılamak için belirli ödemeleri yapmasını sağlayan kredi sigortaları. Bu sözleşmelerin, garanti, kredi mektuplarının bazı türleri (akreditif (L/C)), temerrüde karşı geliştirilen türev ürünleri veya sigorta sözleşmeleri gibi çok çeşitli yasal biçimleri bulunmaktadır. Bununla birlikte, bu sözleşmeler bir sigorta sözleşmesi tanımını karşılamasına rağmen, bunlar aynı zamanda TFRS 9’daki finansal garanti sözleşmesi tanımına uymaktadırlar ve bu TFRS değil (bakınız: Paragraf 4 (d)) TMS 32 ve TFRS 9 kapsamındadır. Bunun yanında, eğer finansal garanti sözleşmelerini ihraç eden, bu tür sözleşmelerin bir sigorta sözleşmesi olarak kabul edildiğini açık bir şekilde önceden belirtirse ve sigorta sözleşmelerine uygulanabilir muhasebeleştirme esasını kullanırsa, ihraç eden bu tür finansal garanti sözleşmelerine ya TMS 32 ve TFRS 9 un ya da bu Standardın uygulanmasını seçebilir.
- (h) Ürün garantileri. Bu TFRS kapsamında üretici, satıcı veya perakendeci tarafından satılmış ürünlere ilişkin başka bir tarafça ihraç edilen ürün sertifikaları. Bununla birlikte, üretici, satıcı veya perakendeci tarafından doğrudan ihraç edilen ürün sertifikaları bu TFRS kapsam dışında kalır, çünkü bunlar TMS 18 ve TMS 37 Standartları kapsamındadır.
- (i) Tapu sigortası (yani, sigorta sözleşmesi düzenlendiğinde görünmeyen ve arsa-arazi için alınan tapulardaki eksikliklerin ortaya çıkmasına karşı yapılan sigorta). Bu durumda sigorta konusu olay eksikliğin kendisi değil, tapudaki eksikliğin ortaya çıkmasıdır.
- (j) Seyahat sigortası (yani, seyahat edenlerin seyahat sırasında başlarına gelen zararların aynı ya da nakdi olarak ödenmesi). B6 ve B7 paragrafları bazı sözleşmelerde aynı ödemeyi konu almaktadır.
- (k) Belirli bir olayın bonoyu ihraç edeni olumsuz olarak etkilemesi halinde anapara, faiz veya her ikisinin birden eksik ödenmesini sağlayan afet poliçeleri (tanımlanmış olayın, örneğin bu olayın faiz oranlarındaki veya kurlardaki bir değişiklik olması gibi önemli bir sigorta riski yaratması durumunda).
- (l) Sözleşmenin bir tarafı için özgü olan iklimsel, jeolojik veya fiziki değişkenlerdeki değişikliklere dayalı bir ödeme öngören sigorta swapları ve diğer sözleşmeler.
- (m) Reasürans sözleşmeleri.

B19. Aşağıdakiler, sigorta sözleşmesi olmayan sözleşme örnekleridir:

- (a) Sigortacıyı önemli bir sigorta riski altına sokmadığı halde sigorta sözleşmesinin yasal şekline sahip olan yatırım sözleşmeleri, örneğin, sigortacının önemli bir ölüm riski taşımayan hayat sigortası sözleşmeleri (bu tür sözleşmeler sigorta olmayan finansal araçlar veya hizmet sözleşmeleridir. Bakınız: B20 ve B21 Paragrafları).
- (b) Yasal şekli itibariyle sigorta sözleşmesi biçimine sahip olmakla birlikte, sigortalı, gelecekte sigortacıya yapacağı ödemelerin iptal edilemez ve uygulanabilir mekanizmalarla yapılacak hasar ödemelerine göre ayarlanarak önemli tüm riskini sigortalıya geri döndüren sözleşmeler, örneğin, bazı finansal reasürans sözleşmeleri veya grup sözleşmeleri (bu tür sözleşmeler sigorta olmayan finansal araçlar veya hizmet sözleşmeleridir, bakınız: B20 ve B21 Paragrafları).
- (c) Kendi kendini sigorta etmek, başka bir deyişle sigorta edilebilecek bir riski sigorta etmeden kendi üzerinde tutmak (sigorta sözleşmesi değildir, çünkü bir başka tarafla anlaşma yoktur).
- (d) Tanımlanmış gelecekteki belirsiz bir olayın gerçekleşmesi halinde bir ödeme yapmayı gerektiren, ancak, ödeme için sözleşmeye dayalı bir önkoşul olarak bu olayın poliçe sahibini olumsuz

⁴ İşletmenin TFRS 7’yi uygulaması durumunda, TMS 32’ye yapılan atıf, TFRS 7’ye yapılan atıf ile değiştirilir.

etkilemesini gerektirmeyen sözleşmeler (kumar sözleşmeleri gibi). Bununla birlikte, bu durumda, ölüm veya kaza gibi tanımlanmış bir olaydan kaynaklanan zararın hesaplanma işleminin yapılması, önceden tanımlanmış bir ödeme yapılmasına engel değildir. (bakınız: Paragraf B13).

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4'ün B19 Paragrafının (e) ve (f) bentlerini aşağıdaki şekilde uygular]

- (e) Bir tarafı finansal riske maruz bırakan, ancak sigorta riskine maruz bırakmayan türev ürünler; çünkü bu ürünler, değişkeni sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan bir değişken durumunu hesaba katan belirli bir faiz oranı, finansal araç fiyatı, mal fiyatı, döviz kuru, faiz veya fiyat endeksleri, kredi notu ya da kredi endeksi veya diğer değişkenlerin bir veya daha fazlasındaki yalnızca değişikliklere dayanan ödemeyi yapmayı öngörürler (bakınız TMS 39).
- (f) Sözleşme sahibi, borçlunun ödemelerini vadesinde yapmamasından dolayı bir zarar oluşmasa bile poliçe sahibine ödeme yapmayı gerektiren bir kredi-ilişkili garantiler (veya akreditif –L/C-, ödenmeme riskine karşı geliştirilen alacak türev ürün sözleşme veya kredi sigorta sözleşmeleri) (bakınız: TMS 39).

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün B19 Paragrafının (e) ve (f) bentlerini aşağıdaki şekilde uygular]

- (e) Bir tarafı finansal riske maruz bırakan, ancak sigorta riskine maruz bırakmayan türev ürünler; çünkü bu ürünler, değişkeni sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan finansal olmayan bir değişken durumunu hesaba katan belirli bir faiz oranı, finansal araç fiyatı, mal fiyatı, döviz kuru, faiz veya fiyat endeksleri, kredi notu ya da kredi endeksi veya diğer değişkenlerin bir veya daha fazlasındaki yalnızca değişikliklere dayanan ödemeyi yapmayı öngörürler (bakınız TFRS 9).
- (f) Sözleşme sahibi, borçlunun ödemelerini vadesinde yapmamasından dolayı bir zarar oluşmasa bile poliçe sahibine ödeme yapmayı gerektiren bir kredi-ilişkili garantiler (veya akreditif –L/C-, ödenmeme riskine karşı geliştirilen alacak türev ürün sözleşme veya kredi sigorta sözleşmeleri) (bakınız: TFRS 9).
- (g) Sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan iklimsel, jeolojik veya diğer fiziksel değişkenlere dayanan bir ödemeyi gerektiren sözleşmeler (genellikle iklime dayalı türev ürünleri olarak tanımlanır).
- (h) Sözleşmenin taraflarından birine özgü olmayan iklimsel, jeolojik veya diğer fiziksel değişikliklere dayalı olarak faiz, anapara ya da her ikisinde eksik ödemeleri telafi eden afet poliçeleri.

[Not: TFRS 9 Finansal Araçlar Standardının 2011 Versiyonunu Erken Uygulamayan İşletmeler TFRS 4’ün B20 Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

B20. Paragraf B19’da tanımlanan sözleşmelerin, finansal varlık veya finansal borç yaratması durumunda, ilgili sözleşmeler TMS 39 kapsamındadır. Bu, ayrıca, sözleşmenin taraflarınca, bazen birikim muhasebesi olarak da adlandırılan aşağıdakileri içeren bir yöntemin kullanılması anlamına gelmektedir:

- (a) Taraflardan biri alınan bedeli gelirden ziyade finansal borç olarak muhasebeleştirir.
- (b) Diğer taraf ödenen tutarı giderden ziyade finansal bir varlık olarak muhasebeleştirir.

[Not: 20.03.2011 tarihli ve 27880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan TFRS 9 Finansal Araçlar Standardını Erken Uygulayan İşletmeler TFRS 4’ün B20 Paragrafını Paragrafını aşağıdaki şekilde uygular]

B20. Paragraf B19’da tanımlanan sözleşmelerin, finansal varlık veya finansal borç yaratması durumunda, ilgili sözleşmeler TFRS 9 kapsamındadır.

B21. Paragraf B19’da tanımlanan sözleşmelerin finansal varlık veya finansal borç yaratmaması durumunda, TMS 18 uygulanır. TMS 18’e göre, eğer işlemin sonucu güvenilir bir şekilde tahmin edilebiliyorsa, hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili işlemlere bağlı gelirler işlemin tamamlanma aşamasına göre muhasebeleştirilir.

Önemli sigorta riski

- B22. Bir sözleşme, eğer önemli bir sigorta riskini devrediyorsa, sigorta sözleşmesidir. B8-B21 inci Paragraflar sigorta riskinden bahsetmektedir. Aşağıdaki Paragraflar sigorta riskinin önemli olup olmadığının değerlendirmesine değinmektedir.
- B23. Sigorta riski, ancak ve ancak ticari özden yoksun olan senaryolar (yani, ticari işlemin ekonomisi üzerinde fark edilebilir sonuçları olmayan) hariç, sigorta konusu olay sigortacıya her senaryoda önemli ilave menfaatleri ödemesine yol açan durumlarda, önemlidir. Eğer önemli ilave menfaatleri ticari öze sahip senaryolarda ödeyebilir olacaksa, bir önceki cümledeki koşul, beklenen şarta bağlı nakit akışların şimdiki değeri, geri kalan sözleşmeye dayalı tüm nakit akışların küçük bir kısmı olsa bile veya sigorta konusu olay önemli oranda olası değilse bile, karşılanmış olur.
- B24. Paragraf B23'te tanımlanan ilave menfaatleri, sigorta konusu olayın olmadığında ödenecek tutarları (ticari özü olmayan senaryolar) aşan tutarlara atıfta bulunur. Bu ilave menfaatler hasarlara ilişkin olan giderleri ve inceleme giderlerini kapsar, ancak aşağıdaki giderleri kapsamaz:
- (a) Sigortalıya gelecekteki hizmetlere ilişkin gider yüklemesinin kaybı. Örneğin, yatırım bağlantılı bir hayat sigortası sözleşmesinde, sigortalının ölümü, sigortacının yatırım yönetim hizmetleri verememesi ve bu hizmetler karşılığında ücret alamaması anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, sigortacının bu ekonomik kaybı sigorta riskini yansıtmaz, sadece mütüel fon yöneticisi olarak müşterisinin muhtemel ölümüne karşı sigorta riskini almamış olur. Bu yüzden, gelecekte yatırım yönetim ücretlerinin potansiyel kaybının, bir sözleşmeyle ne kadar sigorta riskinin devredildiğinin değerlendirmesinde ilgisi yoktur.
 - (b) İptal veya iştirah halinde alınacak olan ücretlerden ölüm durumunda feragat etme. Çünkü sözleşme bu ücretleri yaratmıştır, bu ücretlerden feragat etmek poliçe hamilini daha önceden var olan bir riski nedeniyle tazmin etmek anlamına gelmez. Dolayısıyla, onların, sözleşmeyle ne kadar sigorta riskinin devredildiğinin değerlendirilmesiyle ilgisi yoktur.
 - (c) Sözleşme hamiline önemli bir zarar vermeyen bir olayın gerçekleşmesi koşuluna bağlı bir ödeme. Örneğin, sigortacının, bir varlığın maddi hasara uğraması nedeniyle poliçe hamiline 1 TL gibi önemsiz bir ekonomik zarar vermesi durumunda bir milyon TL ödeme yapmasını gerektirecek bir sözleşme olduğunu varsayalım. Bu sözleşme hamili, sigortacıya 1,- TL'lik önemsiz bir riski devretmiştir. Aynı zamanda bu sözleşme, sigortacının, belli bir olayın gerçekleşmesi halinde 999.999 TL ödeme yapmasını gerektirecek, sigorta riski olmayan, bir risk yaratacaktır. Sözleşme sahibi, sözleşme hamilinden kayda değer bir risk devir almadığı için, bu sözleşme sigorta sözleşmesi değildir.
 - (d) Muhtemel reasürans geri kazanımları. Sigortacı bunları ayrı bir şekilde muhasebeleştirir.
- B25. Sigortacı sigorta riskinin önemini, finansal tabloların önemliliğini referans alarak değil, her bir sözleşme bazında değerlendirir⁵. Bu nedenle tüm sözleşmelere ilişkin asgari maddi hasar olasılığı varsa bile sigorta riski önemli olabilir. Bu sözleşme bazında tek tek yapılan değerlendirme, sözleşmelerin sigorta sözleşmesi olarak sınıflandırılmasını da kolaylaştırır. Bununla birlikte, eğer homojen yapıya sahip oransal olarak küçük sözleşmelerin tüm sigorta riskinin devredildiği sözleşmelerden oluştuğu biliniyorsa, sigortacının, önemsiz sigorta riskini devreden, türev ürünü olmayan sözleşmelerin birkaç tanesini belirlemek için o kitap içindeki her bir sözleşmeyi incelemesine gerek yoktur.
- B26. B23-B25 arasındaki paragraflardan anlaşılmaktadır ki, eğer bir sözleşme ölüm halinde ödenecek tazminat sigortalının yaşaması durumunda ödenecek olandan daha fazla ise, ilave ölüm menfaatleri önemsiz olmamak koşuluyla bu sözleşme bir sigorta sözleşmesidir (kayıtlı tüm sözleşmelere bakılarak değil, sözleşme bazında karar verilmelidir). Paragraf B24 (b)'de belirtildiği gibi, ölüm nedeniyle iptal veya iştirah masraflarından feragati, sigortalının önceden var olan bir riskini karşılamıyorsa, bu değerlendirmelerde dahil edilmez. Benzer şekilde, sigortalının geri kalan yaşam süresinde ona düzenli ödeme sağlayan yıllık gelir sigorta sözleşmesi de yaşam koşullu ödemelerin toplamının önemsiz olmaması koşuluyla hayat sigortası sözleşmesidir.

⁵ Bu amaçla, tek bir tarafla aynı anda yapılan sözleşmeler (veya aksi halde bağımsız olacak sözleşmeler) tek bir sözleşme oluşturur.

- B27. Paragraf B23 ilave menfaatlere değinmektedir. Bu ilave menfaatler, eğer sigorta konusu olay erken gerçekleşirse ve ödemelerde paranın zaman değeri nedeniyle düzeltme yapılmazsa, bu ilave menfaatlerin erken ödenmesi koşulunu içerebilir. Sabit bir tutarlı ömür boyu hayat sigortası bir örnektir (başka bir deyişle, teminata ilişkin bitim tarihi olmayan ve sigortalının herhangi bir anda ölümünde sabit bir ölüm tazminatı ödemesi sağlayan sözleşmeler). Sigortalının öleceği kesindir, ancak ölüm tarihi belli değildir. Sigortacı, sözleşmelerin tamamından toplam bir zararı olsa bile, sigortalının erken öldüğü zamanlarda bu bireysel sözleşme dolayısıyla zarara katlanacaktır.
- B28. Eğer bir sigorta sözleşmesi, birikim unsuru ve sigorta unsuru şeklinde ayrıştırılırsa, devredilen sigorta riskinin önemliliğinin değerlendirmesi sigorta riski referans alınarak yapılır. Gömülü bir türev ürünü tarafından devredilen sigorta riskinin önemliliği, gömülü türev ürünü referans alınarak değerlendirilir.

Sigorta risk düzeyindeki değişiklikler

- B29. Bazı sözleşmeler, daha sonra devretmesine rağmen, sözleşme başlangıcında sigortacıya hiçbir sigorta risk devretmez. Örneğin, belirli bir yatırım getirisi sağlayan bir sözleşme dikkate alınsın ve sigortalı opsiyon kullandığında diğer yeni katılımcılara sigortacı tarafından uygulanan cari gelir sigortası oranlarından yaşam koşullu yıllık sigorta almak için vade gelimindeki yatırım gelirlerini kullanmasına ilişkin sigortalının bir opsiyonu dahil edilsin. Bu sözleşme, opsiyon kullanılana kadar ihraya sigorta riski devretmemiştir, nkn sigortacı, yıllık gelir sigortası fiyatını söz konusu opsiyon kullanıldığı zaman devredilen sigorta riskini yansıtacak bir esas üzerinden hesaplama konusunda zgr olmayı sürdürüyor. Bununla birlikte, eğer sözleşme, yıllık gelir oranlarını (veya yıllık gelir oranlarının belirlenmesine ilişkin bir esası) saptamışsa, bu sözleşme sigorta riski sigortacıya başlangıçta devreder.
- B30. Sigorta sözleşmesi olarak düzenlenen bir sözleşme, tüm hak ve yükümlülükler ortadan kalkmadıkça veya sona ermedikçe sigorta sözleşmesi olarak kalır.